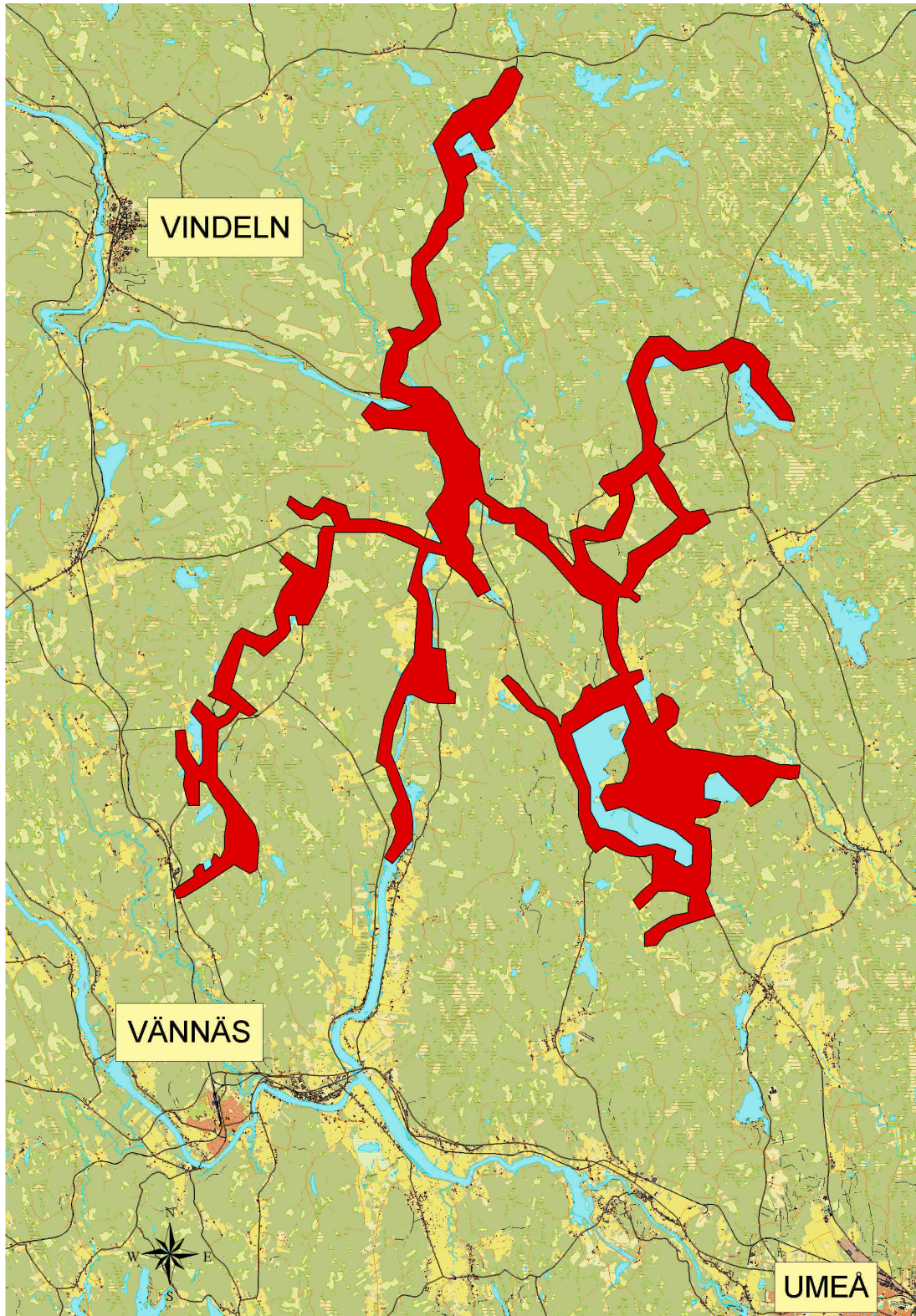

Tavelsjö **BYANÄT**
2002 - 2012

Tio år med
bygdens eget bredband

Verksamhetsberättelse år 2012 och sammanställning över tio år med Tavelstö ByaNät ekonomisk förening.

Layout och foton: Mårten Edberg.

Kontaktuppgifter

Ordförande: Hans Weinehall, hans.weinehall@tavelsjo.se 070-5860202

Kassör: Nils-Ola Andersson, nils-ola.andersson@tavelsjo.se 090-38328, Lillsjöberg 24, 92266 Tavelstö,

Sekreterare (avtalsöverlåtelse etc): Mårten Edberg, marten.edberg@tavelsjo.se Långviksvallen 73, 92266 Tavelstö

Felanmälan: Lena Alwerud, lena.alwerud@tavelsjo.se 070-3235614

Organisationsnummer: 769608-4735

Bankgiro: Bg 5415-7052

Verksamhetsberättelse för år 2011

Bredbandet – från noll till hundra på tio år!

Ett år läggs till handlingen och samtidigt summeras totalt tio år för Taveljö ByaNät ekonomisk förening - TBN!

Talesättet att ”vill man förändra världen så förändra människors sätt att tänka”, det känner vi till. Ett annat talesätt ”vill du förändra så sker det om människor använder internet” är måne nyskapat men förvisso lika sant. Ja, det har blivit ett faktum på lokalplanet liksom i den stora vida världen. Idag ter det sig nästan otänkbart för de flesta att inte ha tillgång till den digitala värld som vi för vår del öppnade i bygden 2002!

Den digitala och mediala världen ger oss möjligheter som underlättar och informerar men kan faktiskt även för en del bli en belastning om man använder möjligheterna fel. I den här verksamhetsberättelsen vill vi lyfta fram det positiva som bredbandsnätet medfört:

- Utvecklat samarbete mellan människor och byar i vårt område.
- Internets närmast oanade möjligheter för information och affärer.
- Nyskapade sociala medier som Facebook och Twitter som både återskapar gamla och nyskapar mellanmänskliga relationer.

Efter den mer traditionella verksamhetsberättelsen kan ni i slutet av denna skrift läsa en samman-

ställning om de 10 år som passerat sedan bygdens eget bredband drog igång sin resa.

Tack vare föreningens nätverk av skickliga medarbetare och underentreprenörer som under strikt kostnadskontroll utfört åtgärder så har olika projekt kunnat genomföras inom ekonomiska ramar.

Teknik och utveckling

Vi har en ganska bra bild av nätet i både med och motgång. Dock rör inte föreningen över de externa avgrävningar som drabbat oss. Inom TBN-området betonas vikten att bygdens alla olika aktörer och entreprenörer är nogga med att till ”Felanmälan” i tid anmäla sina olika grävprojekt för begäran om utsättning för att säkerställa lokalisering av TBN:s fiber.

Ny hemsida på gång

Bygdens portal ska färdigställas under våren 2012, arbetet har tagit lite längre tid men vi utgår från att den färdiga produkten blir pre-

cis så professionell och lättillgänglig som vi har anledning att hoppas. Det sker i samarbete med TuRe, (Tavelsjö- och Rödåbygden utveckling ekonomisk förening), som de facto har bredbandet att tacka för att det samarbetet blivit möjligt. ”Bygdeportalen.se” blir till förhoppningsvis till stor nytta för bygdens boende, företagare, föreningar och den allt större besöksnäringen som via Byanätets höga kapacitet får fina möjligheter till överblick och nyttjande.

Samarbetet med leverantörer

Avtalsperioden med Bredband2 sträcker sig till kommande årsskifte. En ny upphandling ska därför göras under året. Avtalet innebär länkhastighet på 1 Gbit/s mellan vår nod i Taveljö by och Internet via en anslutning mot IP-leverantören Bredband2 i Umestan.

Vi vill påminna om att varje aktivt ansluten har tillgång till en

Taveljö ByaNät ekonomisk förening styrs av medlemmarna som tillsammans äger hela fibernätet och bestämmer om vilka som ska vara med i styrelsen. Här handlade det om årsmöte 2007 i Taveljö bygdegård.

I Mickelsträsk gick "kvinna & man ur huse" för att se till att bredbandet skulle kunna komma till byn. Efter några veckors slit och släp kunde Tectel komma och svetsa ihop tåterna.

hastighet upp till 100Mbit/s utan volymbegränsning. Åtta e-post-adresser med till exempel **n.n@tavelsjo.se** ingår till varje aktiv anslutning. Dessutom tillgång till maximalt 100 Mbyte utrymme för egen hemsida med adress **www.xxxxxx.tavelsjo.se**. TV med till exempel SVT:s Play-utbud är tillgängligt via Internet.

Däremot kan för närvarande inte TV via bredband levereras i TBN:s nät men på olika håll i landet jobbar man med frågan. IP-telefoni kan beställas genom individuella avtal från den nuvarande leverantören Bredband2 via deras hemsida **www.bredband2.se**. IP-telefoni enligt samma specifikation kan även beställas från andra tjänsteleverantörer. Alla individuella avtal om tjänster (förutom de

som ingår i TBN:s avtal ovan) tecknas direkt med respektive tjänsteleverantör som också ansvarar för att lösa eventuella problem som uppstår.

Medlemsläget

Med anslutningar som tillkommit under året omfattar nätet vid årsskiftet 642 anslutningar varav 624 är aktivt anslutna. En vanlig vardag uppskattas att cirka 600 av bygdens anslutna fastigheter använder sig av nätets möjligheter. I några fastigheter finns flera aktiva anslutningar, vilket innebär att vi också har så kallade "hyresgästanslutningar".

Ekonomi

Resultat- och balansräkning och

budget redovisas i en särskild bilaga.

Föreningens ekonomi är fortsatt mycket god och omsättningen ligger i nivå med budget och uppgår till strax över 1,2 miljoner kronor. Av omsättningen utgörs 94 procent av månadsavgifter från dem som är aktivt anslutna.

Det redovisade resultatet för verksamhetsåret 2011 uppgår till 15.865 kronor efter avskrivningar på sammanlagt 838.000 kronor. Avskrivningarna har blivit extra stora år 2011 eftersom ett statligt bidrag på 500.000 kronor för utbyggnaden i Vindel-Ånåset utbetalats och avskrivits i sin helhet under året.

Eftersom föreningen från tidigare år har ett sparat underskott på 105.894 kronor utgår ingen skatt på årets vinst.

Det sammanlagda bokförda värdet av inbetalda ägarinsatser i TBN uppgår vid årets slut till 18. 226.676 kronor.

Återblick på ekonomin för TBN under 10 år

Genom att föreningen är skuldfri och har en god likviditet har styrelsen de ekonomiska resurser som kan behövas för att hantera föreningens kommande åtaganden.

Att ordna finansiering för en bredbandsanslutning i en bygd där de stora bredbands- och Internetbolagen inte var intresserade av att erbjuda sina tjänster var en tuff utmaning för styrelsen. En viktig och svårsmält erfarenhet för styrelsen för tio år sedan var att inga banker var intresserade av att ställa upp med lån till den ekonomiska föreningen.

Om satsningen skulle bli verklighet var vi tvungna att ordna nästan hela finansieringen via de

Att dra bredband i samlar ofta såväl gammal och ung. Efter att allt är klart är det ibland en del som tycker det blev lite "tomt" att inte samlas.

medlemmar som ville ansluta sig. De kommunala bidragen stod under de första åren för mindre än 20 procent av kostnaderna. Idag får vi inga bidrag alls när vi skall bygga nya anslutningar.

Redan från början fastslog styrelsen och stämman ett par vägledande principer för arbetet som kom att få stora konsekvenser när det gäller de ekonomiska villkoren för

föreningen. Alla som bor i bygden skall få möjlighet att ansluta sig på samma ekonomiska villkor oavsett var inom verksamhetsområdet man bor. Om kostnaderna för att etablera en ny anslutning översteg 32 000 kronor sattes villkoret att medlemmen som ville bli ansluten till nätet betalade överskjutande belopp. Eftersom bygden är glesbefolkad och marken på många platser var svårgrävd visste vi att det skulle bli dyrt. Om vi trots de tuffa omständigheterna skulle bygga ett eget nät var det viktigt att de höga kostnaderna skulle motsvaras av högsta möjliga standard när det gäller nätets kvalitet.

Tack vare medlemmarnas stora ekonomiska och ideella insatser har vi idag en mycket resursstark bredbandsförening. Insikten om att medlemmarna och styrelsen själva måste ställa upp med de resurser som behövs för att långsiktigt driva en stabil bredbandsförening har gjort det viktigt att fånga upp personer i bygden som

har rätt kompetens för arbetet. Behovet av att trygga en säker tillgång till ett fungerande bredbandsnät har gjort det naturligt för många i och utanför styrelsen att arbeta väldigt många arbetstimmar för föreningen utan krav på annan ersättning än ett fungerande bredbandsnät.

Styrelsen har konsekvent haft kravet att varje satsning skall bära sina egna kostnader. En del av de satsningar som gjorts under de tio första åren har berott på att vissa

Vackert - men kanske inte det bästa klimatet när man ska få ned en fiber i backen.

aktiva komponenter i nätet åldras och måste bytas ut. När nätet var nytt var det svårt att förutse komponenternas livslängd och kostnadsutvecklingen. Efter sex år beslutade därför styrelsen att från och med år 2008 höja månadsavgiften för de aktivt anslutna med 20 kronor plus moms till totalt 205 kronor per månad. Höjningen gjorde det möjligt för föreningen att med bibehållen ekonomisk stabilitet genomföra en genomgripande uppgradering av nätet.

Under de gångna tio åren har avskrivningar skett med sammanlagt över fem miljoner kronor. Det betyder att föreningen långsiktigt har kunna frigöra cirka 500.000 kronor årligen till att förnya och utveckla nätet och till att avsätta resurser för framtida uppgraderingar.

Gullsjö är en av de fagra byarna i Vännäs kommun som numera kan koppla upp sig med ett snabbt bredband. Kjell Löfgren, en av eldsjälarna som grävde en hel del när det begav sig och som fortfarande engagerar sig..

Första-linjen-stödet

Denna uppskattade service når medlemmarna via nummer **070-323 56 14** för felanmälan, support och övrig information om bredbandet. Mellan klockan 08.00-17.00 vardagar och även kvällar och helger om möjlighet funnits, har TBN kunnat kontaktas. Det har handlat om förekommande avbrott i bredbandstrafiken (utanför Tavelstö ByaNäts kontroll) och då är det bra att kunna få information om detta. Andra fall är att det ibland uppstår fel som behöver åtgärdas, exempelvis byte av mediaomvandlare.

Till detta nummer ringer man även för att begära utsättning av bredbandskabeln inför grävarbeten.

Oftast orsakas problem med nätet antingen av externa orsaker, exempelvis fel inom UmeNet:s område eller andras. Den andra vanliga orsaken till störningar och kommunikationsproblem återfinns ofta inom respektive fastighetsägares "egna väggar". Då kan felet antingen vara i mediaomvandlaren på väggen eller i annan teknisk utrustning i anslutning till datorn.

En viktig uppmaning till alla är att se till att man laddat ner felsökningsguiden från ByaNät-portalen!

Vår egen minigrävare – hyrservice åt medlemmar!

Föreningens egen minigrävare används främst till egna arbeten i samband med underhåll eller anslutning av nytillkommande. Minigrävaren underhålls under året med nödvändiga reparationer. Medlemmar kan hyra denna till förmånliga villkor. Mer om detta kan läsas på ByaNät-portalens.

Slutord

Det är med tacksamhet för möjligheten och stolthet som styrelsen nu lägger ytterligare ett verksamhetsår till handlingarna. Ledordet "Ständiga förbättringar" hoppas vi kan gälla även för TBN år 2012. Den sammantagna kompetens som föreningens medarbetare besitter är mycket god, och det borgar för fortsatt kvalitetsutveckling.

En lägre utbyggnadstakt har visserligen präglat året men återkommande krav på underhåll och en

rad andra åtgärder har vidtagits likafullt. Under året har ihopkoppling med AC-nätets fiberkabel skett inne Tväråbäckers by i Vännäs kommun. Denna redundans borgar för höjd säkerhet om "olyckan" skulle vara framme och orsaka fiberbrott på annat håll i nätet.

Föreningen lämnar verksamhetsåret med god likviditet och har god soliditet att luta sig mot inför kommande åtagande.

Med betraktande av tio års utveckling, i backspegeln, konstaterar styrelsen att nätet blivit större och bättre än vi nog trodde när vi påbörjade arbetet. I dagsläget är 84 byar sammankopplade på en geografisk yta av 3 x 2,5 mil. Det innebär att vårt gemensamma nät är Sverigeunikt i sitt slag!

Vårt nät med utbredning i tre olika kommuner ger oss anledning rikta ett stort tack till de som inom kommunerna medverkat på sitt sätt, olika leverantörer, de företag och alla de som vi haft anledning anlita under dessa tio år. Också ett särskilt tack till föreningens eldsjälur som möjliggjort utbyggnaden så att Tavelstö ByaNät ska fungera på bästa sätt. Ett särskilt

Ibland handlar nedplöjning av fiberkabel mer om kraft än finlir. Tur att det finns resurser i bygden när backen börjat tjäla ihop och ytan täcks av snö.

tack dock till de två resurspersonerna "Första-linjen-stödet" Lena Alwerud och vår kassör Nils-Ola Andersson!

Sist men inte minst, inför verksamhetsåret 2012 riktar styrelsen ett stort tack till alla medlemmar som gett oss förtroendet att sitta med i styrelsen och via TBN få jobba med bygdens utveckling till det allra bästa!

Nu går vi vidare och vill fortsätta med en hög servicenivå, nya tjänster och en fortsatt hög utnyttjan-

degrad av ByaNät framgent, i förhoppningen om att det är precis som medlemmarna vill ha det!

Varmvattnet den 20 mars 2012

Styrelsen - ordinarie ledamöter:

Hans Weinehall
Bo Vik
Mårten Edberg
Göran Sundqvist
Bo Jonsson
Leif Carlson
Bo Nimrodsson
Kenneth Lindberg
Thomas Hägglund

Styrelsen - ersättare

Anton Holmlund
Majlen Renman
Magnus Forsell
Fredrik Nilsson

Adjungerad ledamot

Nils-Ola Andersson

Bilagor

Resultat- och balansräkning

Att bygga bredband innebär ofta att ta sig fram och dra ut en väldans massa fiber eller kanalisationsrör. Här är det Sune Karlsson, med medarbetaren Johnny, som slingar ut i Långviken i samband med en tillkommande anslutning.

Tio år med bygdens eget bredband

Nu har det gått tio år sedan bygden tog saken i egna händer och drog igång det som idag är en av Sveriges största bredbandsnät i sitt slag. Då är det också på sin plats att göra en lite mer omfattande sammanställning vad som hänt under dessa år. Både för att det rimligen är viktigt och intressant för alla medlemmar i Tavel sjö ByaNät (en hel del har ju också tillkommit efter 2002), men också för att det i någon mån ger en bild hur det moderna förenings-sverige ser ut.

År 2002 - starten

Sedan slutet av 90-talet hade ett antal personer, främst i Tavel sjö-bygden, fört diskussioner hur man skulle få ett fungerande bredband av något slag. Många var trötta på de ”gnällande” modemerna som man använde för att kunna komma ut på Internet via de vanliga telefonlinjerna. Snabbt gick det heller inte. Man var lyckligt lot-tad om man kom upp till 50 Kbit/s! Det som då uppfattades mest

rimligt var att Telia skulle kunna erbjuda ADSL via det vanliga tele-nätet. Och visst var man intres-serad, eller i alla fall sade sig vara det. Haken var hela tiden att man sade att om man bara kom fram med till exempel 50 intresserade, så skulle man fixa det hela. När så dessa 50 namn kom på plats, ja då handlade det helt plötsligt om att det behövdes 100 namn och så vidare...

Den 10 mars 2002 hölls det första större mötet kring frågan om riktigt bredband och anslutning till omvärlden. Platsen var Tavel sjö församlingsgård och ett 30-tal personer kom. Med på mötet var dels ”vittnen” från Bygdeå som nyligen byggt ett eget fibernät, dels den entreprenör som stått för själva installationen av Bygdeås nät. Andra viktiga personer var de av bygdens företagare som kunnat konstatera att det snart inte var möjligt att fortsätta bedriva verksamheten i bygden då kraven på bandbredd ökade snabbt. Detta samtidigt som Telia antingen visade totalt ointresse eller lade fram lösningar till totalt orealis-tiska priser till enskilda företag.

Det är viktigt att veta var fibern finns. Här mäter Göran Sundqvist in läget med GPS-utrustning.

De som deltog vid mötet enades snabbt om att det nu var dags att ta saken i egna händer. Man kunde inte vänta oss att någon ”annan” skulle komma och fixa saker och ting. Och eftersom Umeå kommun just startat ett projekt med ortssam-manbindande fiberdragning inom Umeå kommun med möjlighet för olika byar att ansluta sig till detta nät, var saken mer eller mindre klar.

Samtidigt kretsade diskussionen också mycket kring att detta var mer ett bygdeutvecklingsprojekt än ett teknikprojekt. Mötet enades följaktligen kring några grundprin-ciper som varit bärande för Tavel-sjö ByaNät ända sedan dess:

1) Alla i bygden ska kunna bli er-bjudna bredband – även om man har huset utanför någon av de stör-re byarna. Det gör att drift- och underhållskostnader kan bäras av många.

Tavel sjö ByaNät har under åren haft en fungerande - och förhoppningsvis uppskattad - hemsida. Den kommer under år 2012 att ersättas med en ny ”Bygdeportalen.se”. Och då kommer det också att erbjudas utbildningstill-fällen för hågade. Fotot är från Talmansrummet i Tavel sjö bygdegård.

Ibland är det större saker på gång. Här handlade det om utkvittering av nya IP-nummer.

2) Det är bra att det finns hyresfastigheter på landsbygden och dessa ska inte få högre anslutningskostnader än andra.

3) Det är också bra att det finns företag på landsbygden. Därför ansluts dessa till samma villkor som andra. Kort sagt ett slags "Tre Musketörerna-princip" med "en för alla – alla för en" befästes.

En interimsstyrelse bildades och ett stort antal områdesansvariga utsågs. Dessa kom att bli mycket viktiga personer när det gällde spridning av information, förankring, klargörande av markfrågor och sedermera insamlandet av avtal. Ett ytterligare möte hölls den 16 mars för att fördjupa diskussionerna om vilka valmöjligheter som fanns när det gällde bredbandtekniker.

Den 14 april bildades så Taveljö ByaNät ekonomisk förening rent formellt. Då utsågs, utöver alla formella punkter, också den upphandlingsgrupp som skulle ta fram underlag för kommande beslut. En intresseundersökning gjordes och den visade att av 682 tillfrågade fastighetsägare var 80 procent intresserade av bredband i någon form. Onsdagen den 26 juni 2002 var det så dags för extrastämma i Taveljö bygdegård. Då gick dis-

kussionens vågor höga och argumenten kring för och nackdelar när det gällde fiber och ADSL-teknik bröts mot varandra. Stämman beslutade med 32 röster mot sex att gå vidare med fiber och då också det särskilda alternativet single-mode. Till de grundläggande motiven hörde att man ville ha högsta tänkbara kvalité med låg drift- och underhållskostnad. Styrelsen fick också i uppdrag att förhandla vidare med den entreprenör som gett det mest fördelaktiga anbudet när det gällde fiberutbyggnad.

Hösten 2002 kunde så de första spadtagen (eller snarare plöjningen) tas. Det var företaget UmeData Networks som vunnit anbudet och starten skedde i Haddingen. Vid styrelsemötet den 8 oktober 2002 kan man läsa att grävningen var klar i Haddingenområdet vid det datumet.

Styrelsen hade samtidigt med byggstarten haft ett sjå att både lämna in ett "anbud" till Umeå kommun som handlade om att förse bygden med bredband. Umeå kommun hade nämligen aviserat dragning av så kallad svartfiber till skolorna och efterlyste därför ansökningar från byarna avseende fibertäckning – vilket också styrelsen gjorde. Vidare hade det startats vissa förhandlingar med både Vännäs och Vindelns kommuner om att kunna ansluta vissa

byar inom dessa kommuner. Här kunde man tala om funktionellt Umeåregionsamarbete!

Bygget gick vidare under hösten och man kämpade sig fram trots dåligt väder och ovanligt tidig tjäle. De första "fiberljusen" tändes i samband med julhelgen och den sista januari 2002 var 44 fastigheter driftsatta. Bredbandet hade äntligen kommit till bygden! Anslutna byar var då Lillsjöberg, Kvarnfors, Haddingen, Sunnansjö, Långviksvallen, Signilsbäck, Sand, Altjärn, Djupbäck och Taveljö by.

Vid årets slut uppgick medlems-talet till 160.

År 2003 - fortsättning

Detta var "fortsättningens år". Även om det gnisslade en del i samarbetet med UmeData Networks. Man var inte helt nöjd med den planering som arbetet utfördes under och att givna löften om inkopplingar inte alltid hölls.

Trots detta kom bredbandet till Östibyn, Svedjan, Trehörningen, Långviken, Yttre Långviken, Rödåsel, Rödånäs, Varmvattnet, Kvarnsvedjan, Överrödå, Norrby, Rödålund, Trollberget, Selet, Älg-lund och Gullsjö.

För styrelsen var det ett rätt stormigt år. Under hösten fick den signaler från både personer verksam-

Långfors en härlig dag under år 2004. Snart tänds "ljuset".

ma inom UmeData och andra som gjorde att styrelsen befarade att hela byggprocessen var i fara. Styrelsen kände sig till slut tvingad att agera mer formellt gentemot företaget. Det gick åt många timmar med ”oändliga” diskussioner – både vid formella styrelsemöten och mer informellt.

En så pass stor förening har också behov av effektiva och moderna kommunikationskanaler. Hitills hade man förlitat sig på två särskilda Yahoo-grupp (varav den ena faktiskt ligger kvar och kan nås utan särskilt lösenord på <http://groups.yahoo.com/group/TavelsjoNet/messages>)

Behovet av en riktig hemsida hade växt och detta förverkligades via ett lagarbete mellan såväl webbnickrare som teknikkunniga. ByaNät-portalen föddes och adressen blev då som nu www.tavelsjo.se. Snabbt fick den många dagliga besökare som både kunde läsa om vad som hände med bredbandet och dess utbyggnad, men också annat intressant från bygden – både vad som skulle hända aktivitetmässigt men det började också förekomma artiklar som redovisade vad som hänt. Det hade också blivit uppenbart för många att det faktum att vi nu hade ett gemensamt bredband som anslöt byar i tre kommuner gjorde att vi ”pratade” med varandra på ett sätt som sällan gjorts tidigare.

Vid årsskiftet var föreningen uppe i 400 medlemmar, alltså en ökning med 240 stycken under året!

År 2004 - kärva diskussioner

De kärva diskussioner som förevarit med entreprenören kulminerade med att Tavelsjö ByaNät ekonomisk förening krävde en bankgaranti för projektets förverkligande. Detta kunde inte uppfyllas från entreprenörens sida och en

hävning av avtalet vidtogs. Under februari månad kunde dock ett nytt avtal utformas för det kvarvarande arbetet. Detta innebär också att föreningen tog ett tydligare grepp om byggprocessen – vilket i sig också var starten på en omfattande kompetensutveckling!

Utöver de redan planerade byggena inom Etapp II visade det sig att befolkningen i Mickelsträsk med omgivande byar också var intresserade av att ansluta sig till Tavelsjö ByaNät. Och då det vid olika stämmor uttryckts en tydlig vilja att hjälpa andra byar med

Ibland är det någon som glömmer att begära utsättning när det ska gräva. Det kan bli dyrt!

bredband – om ekonomin kunde ordnas – sattes ett nytt byggprojekt igång. Den här gången helt i egen regi. Ansvarig person inom styrelsen stod för design av nätet och upphandlingsunderlag. En lokal entreprenör, Sune Karlsson, plöjde ner skyddsröret för fibern, byborna drog själva fiberkabeln och Tectel AB ansvarade för leverans av material och inkopplingsarbeten.

Under året upphandlades också ny leverantör för internetaccess och e-posttjänster till förmånliga villkor. Styrelsen brottades med frågan om vilken nivå som var rimlig på föreningens service till med-

lemmarna och hur denna skulle uppnås. Allt detta resulterade att en egen funktion för felanmälan upprättades. Från och med hösten 2004 kunde alla ringa 070-3235614 om man upplevde någon fel med bredbandet eller vill begära utsättning av fibern i samband med planerad grävning. Sedan dess hanterar föreningen en del tjänster inom egen regi och andra via inköp från tjänsteföretag. Utgångspunkten har varit att kunna sätta in åtgärder så snabbt som möjligt när fel uppstår.

Vid årsskiftet hade föreningen vuxit med 72 medlemmar till totalt 472 anslutna fastigheter.

År 2005 - byar tillkom

Fler byar tillkom under året; Rödålidén, Blomdal, Österbacka och Avunda kunde hälsas välkomna. Med utgångspunkt i den tidigare anlitade entreprenörens genomförda insatser fick årets byggtkniskt ägnas en del åt att säkra och komplettera nätet både avseende kanalisation som fibersträckor. Detta var också något som gjordes för att förbättra möjligheterna till kommande möjliga anslutningar.

Slutbesiktningar av de båda etapperna gjordes också och egen inmätning via GPS-utrustning slutfördes. Detta var förutsättningar för att kommunerna och länsstyrelsen skulle kunna slutföra de pengar som Tavelsjö ByaNät hade rätt till.

Under året byttes Internetleverantör och ett samarbete inleddes med SkyCom AB. En särskild nätsäkerhetsgrupp bildades för att klara ut möjliga risker och behov av säkerhetslösningar.

Under året växte föreningen med 92 medlemmar och totalt var vi 519 medlemmar vid årsskiftet.

Vilka hus var det nu egentligen som skulle kopplas in? "Snillen spekulerar" under Stärkesmarksprojektet 2006.

År 2006 - jubileumsår

Detta var ett jubileumsår. Fem års verksamhet kunde läggas till handlingarna. Tavelsjö ByaNät hade också kommit att uppmärksammas i media på olika sätt. Bland annat i den statliga utredningen "Verkligheten som kraftkälla. Lokala exempel från utvecklingsarbetet på landsbygden samt exempel från våra grannländers utvecklingsarbete", SoU 2006:105.

Årets stora utbyggnadsprojekt var Stärkesmarksprojektet i Vännäs kommun. Med detta anslöts 50-talet nya fastigheter och via en fiberanslutning i Tväråbäck (som innebar att E12-passerades!), skapades också framtida möjligheter att säkra internettrafiken med så kallad redundans om mer omfattande avbrott längs väg 363 skulle uppstå. Även detta projekt drevs i egen regi, där projektet designades och projekterades helt via egna resurser. Därefter upphandlades tjänster som grävning, svetsning och driftsättning.

Ekonomierna var fortsatt mycket god, vilket är rätt naturligt då föreningen själv inte har några lån eftersom allt finansieras via medlemsinsatser och driften via månadsavgifter. Styrelsen kunde dock konstatera att kostnaderna höjts de senaste fyra åren med 12 procent, varför den "flaggade" för ett behov att höja månadsavgiften från 160 kronor till 205 kronor inklusive moms.

Konflikten med UmeData trappades upp under året och allt samarbete bröts slutligen då styrelsen konstaterade att ett antal åtgärder inte utfördes som avtalat var. Styrelsen beslöt också att innehålla de sista betalningarna som motkrav för uteblivna åtgärder och leveranser. Detta innebar i sin tur att UmeData Optosystem stämde Tavelsjö ByaNät ekonomisk förening för utebliven betalning. Eftersom Tavelsjö ByaNäts motkrav med råge översteg UmeDatas krav på betalning valde styrelsen att driva tvisten i stället för att betala. Tingsrättsförhandlingar inleddes i november.

Under året tillkom 58 nya fastigheter och vid årsskiftet var medlemstalet 577 stycken.

År 2007 - Processen

De tingsrättsförhandlingar som inleddes under år 2006 fortsatte under år 2007. Slutet på denna historia blev att det under våren genomfördes en förhandling som innebar en förlikning som i sin tur innebar att vardera part själv tog sina kostnader och inte betalade den andra parten några pengar.

Med detta var också UmeData historia för Tavelsjö ByaNäts del. Allt detta processande krävde stora insatser i form av tid från styrelsens sida. Kostnaderna för juridiskt bistånd kunde hanteras vida den rättskydds försäkring förening har.

Utöver detta ägnades mycket av arbetet åt att granska nätets funktion, förstärka eventuella brister och planera för höjd kapacitet och kvalitet.

Under året inköptes också en så kallad minigrävare. Det innebär att Tavelsjö ByaNät fick tillgång till viktiga grävresurser som kan sättas in med kort varsel. Samtidigt ger det föreningens medlemmar att hyra grävaren till mycket förmånlig kostnad när den inte används för annat.

Trollberget nåddes av fiber år 2003. Det är därifrån vi kopplar vidare mot Vindel-Ånaset som anslöts 2010.

Under året konstaterade styrelsen att den tekniska utrustningen snart skulle vara mogen för utbyte – och då främst switcharna. Det fanns också anledning att fundera på om man skulle se över det avtal som varit med UmeNet ända sedan starten.

En särskild grupp utsågs inom styrelsen UPG2008 (Upphandlingsgrupp 2008). Deras uppdrag var att ta fram ett strategiskt förslag på hur nätet skulle behöva förstärkas med målet att kunna ”ligga i framkant” i utvecklingen. Den tekniska övervakningen av nätet fick också en översyn och en server inköptes för att kunna övervaka nätets funktion och prestanda.

Vid årets slut hade föreningen 601 medlemmar.

År 2008 - planering

Året präglades av planering och upphandling av den uppgradering av nätet som skulle ske år 2009.

Sex nya anslutningar tillkom under året och medlemsantalet uppgick vid årsskiftet till 607 medlemmar.

År 2009 - uppgradering

Uppgraderingen av nätet genomfördes under året. Alla gamla Oxeisswitchar byttes ut till nya toppmoderna Ciscoswitchar. Utbytet skedde helt i egen regi. Under två helger i början av juli gjorde ett antal arbetsgrupper ”räder” i noderna och rev ut den gamla utrustningen och satte in den nya på under timmen per nod. I stort sett ingen ”utomstående” uppfattade några störningar eftersom allt gjorde mitt på dagen då antalet användare bedömdes vara minimalt. Kostnaderna för dessa insatser kunde hanteras helt inom ramen för den goda ekonomi som föreningen byggt upp under åren.

Det innebar att styrelsen varken behövde göra upplåning i bank eller kräva medlemmarna på extra avgifter.

Andra tekniska förbättringar genomfördes. Svartfiberanslutning till Umeå gjorde att kapaciteten ökade mellan våra större noder ökades från 100 Mbit/s till 1000 Mbit/s.

Samtidigt som kontrollen av funktionen förbättrades. Nya avtal tecknades med Umeå Energi/ UmeNet och Bredband2.

Ett 10-tal bygdegårdar är anslutna till bygdens eget bredband - men utan att betala någon månadsavgift. Allt till nytta för alla bygdens invånare. Detta är Stärkesmarks bygdegård.

Det dök också upp propåer om att ansluta Vindel-Ånäset och ett antal möten hölls kring detta under året.

Under flera år hade frågan om huruvida det skulle gå att använda nätet för TV varit uppe på agendan. Styrelsen gjorde under året stora ansträngningar för att hitta en lösning som byggde på så kallad Open Choice. Arbetet ledde dock inte till någon lösning detta år.

Vid årsskiftet hade antalet medlemmar ökat med sju stycken till totalt 614 medlemmar

År 2010 - Vindel-Ånäset

Den stora händelsen under året var utvidgningen genom Vindel-Ånäsetprojektet. Det handlade om en total investering på 1,6 miljoner kronor som helt kunde genomföras via medlemsinsatser, EU-bidrag och Vindel-Ånäsetbornas egna ”händer”.

Frågan om TV i nätet utreddes vidare. Där kunde styrelsen redovisa att det inte finns någon leverantör som vill skriva ett avtal med Tavelnsjö ByaNät som enbart be-

lastar dem som vill ha bredbands-TV med kostnader för detta, men inte dem som avstår. Samtidigt kunde styrelsen konstatera att den tekniska utvecklingen möjliggör så kallade Play-kanaler, till exempel SVT Play. Där, och på många andra TV-kanalers hemsidor, läggs många program upp som var och en kan titta på när helst man vill och till förvånansvärt hög kvalitet.

I och med Vindel-Ånäset ökade antalet medlemmar med hela 25 stycken och var hela 639 stycken vid årsskiftet.

av Mårten Edberg